

hundreder om at gennemløbe. Lad det kun kaldes en Følelse, og jeg forlanger ikke, at den ærede Forslagsstiller skal have en lignende Følelse. Man kan staa nærmere eller fjernere i hele sin Opfattelse og hele sin Forbindelse med den danske Almue, og jeg siger da, at hvor ringeagtet den danske Almue end er, bliver det dog Kjernen i det lille danske Folk. I den lille Stat som vor, hvor omtrent de 25% frible og krable for at komme op i Høiden og op paa Rangforordningen og Embedsstigen og videre og videre frem, er der mange underlige Ting at opdage, lige saa underlige som naar man med et stærkt Mikroskop vil se ned i et Glas Vand, men for mig bliver disse Sag, som tro om sig selv at være Kjernen i det danske Folk, aldrig Kjernen. Det kan være Blomster, men ofte Blomster, der hurtig falme, og naar Følelsen da hos ærede Rigsdagsmænd kan være forskellig, sagde jeg, saa kan det afhænge af, at vi staa forskellig til Almuen. Jeg indrømmer, at jeg hører til Almuen umiddelbart, det vil sige i første Led, og naar jeg har læst Danmarks Historie, er det ganske naturligt, at jeg har læst den noget anderledes end Andre, thi naar jeg har læst sandfærdige Beretninger om Livet paa Herregaardene den Gang, saa har jeg følt med Videlserne, saa har jeg set Blodstriberne ned over Ryggen af de Bunte og hvorfor? Fordi det var min Slægt, mine Forfædre med, der led. Jeg hører ikke til de indførte Folk, der ere komne til nogen Værelse og Værdighed her for at pine og plage Stærnen i det danske Folk. Det er meget naturligt, at Andre, der staa fjernere, ikke kunne have den samme Følelse for Sagen som jeg. Naar jeg derfor ser, at Mænd ud af dette mentige Folk kunne rejse omkring og tale for en Politik, der efter min Opfattelse gaar ud paa det, jeg mys sildrede, saa er det ikke underligt, om min Følelse — man kalde det Fantasi — stiller disse Folk umiddelbart i Klasse med disse Herremænds Ladefogder, som udførte de Profosarbejder, Sunnerne ikke altid følte sig kaldede til personlig at udføre. Jeg indrømmer, at det er en Følelsesag, men de Herrer kunne nok forstaa, at denne Følelse gjør En noget stærkere i sin Bedholdenhed ved de Rettigheder, der dog endnu ere tilbage for den menige Mand her i Landet, og gjøre En noget mere klarvøjet for, hvem der udenfor denne Klasse med Hjertets Varme og med Følelse for Sagens heldige Udgang staar paa vor Side eller for dem, der dog nok ville søge en Udvei, men ikke rigtig betænke, at en Udvei her kan være fra Osten og i Siden, naar den ikke fører

til Seir. Jeg priser derfor den meget ærede Forslagsstiller for, at han ikke har haanet min Følelse.

Der blev sagt af en af Justitsministerens Skrivere i Bladene, at det Medlem, der sad paa denne Plads, nemlig jeg, begif en stor Taktløsighed ved at tage Del i disse Forhandlinger om Grundlovsagen. Ja, hvad kan der ikke siges mod mig? Men jeg siger, jeg tror dog, at 21 Mars Rigsdagsstilling og deriblandt ogsaa min Virksomhed under en Forfatningskamp, mit bekjendte Ja til den nuværende Forfatning, giver mig nogen Ret lige overfor dem Alle, der sidde her, til at tale med i det Livsspørgsmaal for vort Folk, som der her er Tale om. Jeg skal da sige, at vel kom jeg ind i Rigsdagen for 21 Mar siden — den 30te Januar blev jeg valgt — først midt under Grundlovs-kampen, og jeg sluttede mig til den samme Betragtning, som jeg har den Dag i Dag. At det var Folkets moralste Ret at faae Sunigrundloven tilbage i sin Helhed, var min Betragtning. Jeg siger ikke at faae Sunigrundloven bevaret, det kan de unge Mennesker sige. Den var ikke bevaret og havde aldrig været i uopavirket Kraft, fordi Forholdet til Hertugdømmerne og Absolutismen der, de % Bevillinger virkede ind paa Rigsdagen fra 1849—1855, og i 1855 blev der med 45 Stemmer mod 44 vedtaget en Forfatning, som jeg vil bede de ærede Rigsdagsmænd, i alt Fald dem, der føre Ordet i og udenfor denne Sal, at studere for at lægge Mærke til, at med Hensyn til Bevillingsagen blev Rigsdagen jo kun som et stort Amsraad, thi dets Budget var ikke stort større, end to—tre Amsraads nu ere tilfammen, og det Øvrige gik, som jeg forleden nævnte, over til et firindstyve Mands Raad, Rigsraadet. Saaledes stode vi den Gang, da jeg kom ind i Rigsdagen; da havde man vedtaget en Lov af 21de December 1864, hvorefter de havde konfirmeret Rigsraadet under disse Forhold. Da saa Efteraaret kom, efter at vi uden Held havde søgt at faaa alle de Forslag ihjel, som gik ud paa at forandre Landstingets Sammensætning, men i Øvrigt havde naaet til at faae Grundloven i alle Hovedpunkter og særlig Bevillingsretten fuldstændig tilbage som i 1849; saa kom frem et Forslag fra 30 Mænd i Fællesudvalget i begge Rigsraadets Thing — da var Rigsraadet jo efter Forfatningen af 18de November 1863 delt i to Thing med fuldstændig samme Grundlag for Folkethinget som her — og der var kun I imod det, nemlig forhenværende Justitiarius i Højesteret Mourier, fordi han fandt, at denne Hovedindflydelse for Folkethinget var farlig for